

КОМЕНТАРІ

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

щодо звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи освітньо-професійної програми

40185 «Країнознавство (американістика, сходознавство, європейські студії, африканістика) (з обов'язковим вивченням двох іноземних мов)»

за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» за першим рівнем вищої освіти

Звіт ЕГ	Коментар КНУТШ
Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1. 1. Задля успішного досягнення практичних навичок за ОП замалий відсоток практичної складової: загальний обсяг практик за ОП усього 6 кредитів, що складає лише 2,5 % від загальної кількості кредитів за ОП. ЕГ рекомендує збільшити кількість кредитів на кожен вид практики, а також розглянути можливість введення ще практик: країнознавчу/комп'ютерну/ознайомчу тощо. 2. Бракує залучення позицій та інтересів студентського самоврядування Інституту та ун-ту до процесу формулювання цілей та ПРН за ОП. Рекомендація: залучити представника студентського самоврядування до розробників ОП. 3. Оскільки цілі ОП та ПРН визначаються з урахуванням позицій та потреб зацікавлених сторін, то слабкою стороною вбачається низька активність здобувачів в опитуваннях. Необхідно активніше залучати здобувачів до оцінки якості ОП, освітянського простору, популяризувати важливість саме їхньої думки, місця в загальній системі якості освіти; включати до розробників ОП представників старших курсів. 4. Оскільки особливістю програми також є присвоєння професійних кваліфікацій, проте Професійний стандарт відсутній, механізм	1. Досягнення практичних навичок за ОП досягається як під час проходження практик за ОП, так і під час проходження студентських стажувань. Студенти ІМВ мають можливість проходження стажувань у закордонних структурах МЗС (відповідна практика є регулярною і довготривалою), а також на підприємствах, установах і організаціях роботодавців, з якими НН ІМВ та КНУТШ мають відповідні договори. Центр кар'єри ІМВ пропонує студентам подібні стажування, публікуючи оголошення на сайті НН ІМВ та у соцмережах інституту. Здобувачам доступні також практичні майстер-класи від роботодавців. Крім цього, більшість дисциплін ОП спрямована на формування у здобувачів практичних навичок, необхідних для професійної діяльності. Так, наприклад, дисципліна «Практикум країнознавчих досліджень» повністю спрямована на формування у здобувачів практичних навичок і побудована у формі кейс-стадіс. 2. Позиції і інтереси студентського самоврядування щодо формулювання цілей та ПРН за ОП повністю враховуються. Лилик Віталій, голова студентської профспілкової організації, що є здобувачем попередньої ОП «Міжнародно-політичне країнознавство (з обов'язковим вивченням двох іноземних мов)» активно долучався до розробки ОП. Включення ж студентів до складу розробників не відповідає правилам проектування – проєктант програми має мати щонайменше той же рівень кваліфікації який проєктується. Пропозиція: зняти дане зауваження. 3. Опитування здобувачів програми відбувається як в усній, так і письмовій формі. Опитування є добровільними, тому здобувачі відповідають за власним бажанням. На опитування після 2020/21 н.р. відгукнулась невелика кількість студентів, оскільки воно було проведене у серпні після зміни гаранта програми. Однак на опитування 2021/22 навчального року відгукнулась значно більша кількість студентів, що свідчить про популяризацію інформації щодо врахування думки студентів щодо функціонування ОП. Варто також відмітити, що дана програма функціонує лише третій рік, на ній немає студентів старших курсів. При розробці ОП враховувалися пропозиції студентства старших курсів попередніх програм, що дуже допомогло робочій групі. Додатково зазначимо що в університетах Європи, з усталеними традиціями опитувань, частка студентів що беруть участь в опитуваннях рідко перевищує 25-30%

Звіт ЕГ	Коментар КНУТШ
присвоєння відповідних професійних кваліфікацій за ОП не має чіткого обґрунтування, тому необхідно унормувати процедуру присвоєння кваліфікацій за ОП відповідно до існуючого класифікатора.	Пропозиція: зняти дане зауваження. 4. Професійний стандарт не затверджений, тому при розробці ОПП взято до уваги дані Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників (https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0336203-04#Text) та Національного класифікатора України «Класифікатор професій ДК 003:2010» (https://hrliga.com/index.php?module=norm_base&op=view&id=433), зокрема, розділ 3 Національного класифікатора України «Фахівці» у класифікації професій та його підклас 3439 щодо присвоєння здобувачам професійної кваліфікації фахівця з країнознавства та фахівця з перекладу (за умови дотримання вимог щодо присвоєння професійної кваліфікації). Це досягається за рахунок змісту ОПП, яка спирається на вимоги Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (Наказ МОН України від 4 серпня 2020 р. No 1002 https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-standartu-vishoyi-osviti-za-specialnistyu-291-mizhnarodni-vidnosini-suspilni-komunikaciyi-ta-regionalni-studiyi-dlya-pershogo-bakalavrskogo-rivnya-vishoyi-osviti). Щойно з'явиться Професійний стандарт всі процедури присвоєння кваліфікацій буде унормовано згідно його вимог. Наразі присвоєння кваліфікацій за ОП відбувається згідно існуючого класифікатора. Пропозиція: зняти дане зауваження.
Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2. 1. Відсутність опису ОПП «Країнознавство (американістика, сходознавство, європейські студії, африканістика) (з обов'язковим вивченням двох іноземних мов)» та робочих програм вибіркових дисциплін на сайті ННІМВ. 2. Навчальний план не передбачає розподіл на дисципліни загальної та професійної підготовки, містить дисципліни вільного вибору студентів із вже вказаними дисциплінами.	1. Чинний опис ОПП «Країнознавство (американістика, сходознавство, європейські студії, африканістика) (з обов'язковим вивченням двох іноземних мов)» розміщений на сторінці НН ІМВ http://www.iir.edu.ua/education/edu_progs/ у розділі ОП Країнознавство (американістика, сходознавство, європейські студії, африканістика) (з обов'язковим вивченням двох іноземних мов). Термін дії освітньої програми вказано в описі і становить 5 років. ЗВО та робоча група не вважають за необхідність практику щорічного оновлення описів ОП. Достроковий перегляд та оновлення ОП передбачається за умови виникнення такої потреби. Останній опис було створено у зв'язку з затвердженням стандарту спеціальності. Процес обговорення та оновлення освітньої програми є постійним, наразі триває робота над новою редакцією даного опису. Робочі програми вибіркових дисциплін додані на сайті ННІМВ у розділі ОП Країнознавство (американістика, сходознавство, європейські студії, африканістика) (з обов'язковим вивченням двох іноземних мов). Пропозиція: зняти дане зауваження та рекомендацію 2. Навчальні плани вищої освіти не повинні поділятися на цикли загальної та професійної підготовки – такий поділ (успадкований від часів СРСР) повністю суперечить компетентнісному підходу. Присутні у навчальному плані вибіркові дисципліни є ПРОПОЗИЦІЄЮ яку університет робить здобувачам, вони можуть бути ні разу не обраними. Робочий (оперативний) навчальний план на навчальний рік формується і затверджується ПІСЛЯ того як здобувачі роблять свій вибір.

Звіт ЕГ	Коментар КНУТШ
3. Недостатність практико-орієнтованих занять, застосування інтерактивних форм навчання за окремими освітніми компонентами. 4. Необґрунтоване присвоєння професійної кваліфікації. Рекомендації: Викласти у відкритий доступ опис діючої ОПП та робочі програми вибіркового дисциплін. Навчальний план ОП потребує оновлення структури. Створювати можливості для вдосконалення практико-орієнтованого навчання через активне залучення професіоналів-практиків до навчального процесу в проведенні аудиторних робіт. Розв'язати проблему щодо присвоєння професійної кваліфікації. Зазначити, яку професійну роботу може виконувати і які посади може обіймати бакалавр з міжнародних відносин відповідно НРК в п.1.4 профілю ОП «Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання».	Вибір студентами дисциплін вибіркового спеціалізованого блоку, а також окремих дисциплін вільного вибору на ОП «Країнознавство (американістика, сходознавство, європейські студії, африканістика) (з обов'язковим вивченням двох іноземних мов)» відбувається у відповідності до вимог Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, введеного в дію Наказом Ректора від 11 квітня 2022 року за №170-32. В навчальному плані є розподіл на чотири блоки, згідно регіональної і мовної спеціалізації. Саме ці блоки є дисциплінами професійної підготовки, які у поєднанні з мовними дисциплінами формують фахівця з країнознавства певного регіону. Крім цього, навчальний план передбачає вибір з переліку, що у повній мірі забезпечує індивідуальну освітню траєкторію студентів. Пропозиція: зняти дане зауваження та рекомендацію 3. Не всі дисципліни навчального плану потребують практичної орієнтації та застосування інтерактивних форм навчання, оскільки вони складають теоретичну базу підготовки фахівця з країнознавства. Форми та методи їх викладання апробовані і не викликають сумнівів щодо засвоєння матеріалу. Більша частина освітніх компонентів застосовує практико-орієнтовані форми занять та інтерактивність. В НН ІМВ створені всі умови для залучення професіоналів-практиків до навчального процесу – на регулярній основі проходять лекції представників МЗС, представників бізнесу і громадських організацій як в аудиторний, так і позааудиторний час. Пропозиція: зняти дане зауваження та рекомендацію. 4. Позаяк професійний стандарт не затверджений, професійна кваліфікація присвоюється згідно Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників (https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0336203-04#Text) та Національного класифікатора України «Класифікатор професій ДК 003:2010» (https://hrliga.com/index.php?module=norm_base&op=view&id=433), зокрема, розділу 3 Національного класифікатора України «Фахівці» у класифікації професій та його підкласу 3439 щодо присвоєння здобувачам професійної кваліфікації фахівця з країнознавства та фахівця з перекладу (за умови дотримання вимог щодо присвоєння професійної кваліфікації). Пропозиція: зняти дане зауваження та рекомендацію
Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3. 1. На освітній програмі «Країнознавство (американістика, сходознавство, європейські студії, африканістика) (з обов'язковим вивченням двох іноземних мов)», як і взагалі в КНУТШ, не застосовуються процедури визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Рекомендації: викласти у відкритий доступ опис діючої ОПП, посилити роботу в напрямку співпраці з вітчизняними та закордонними закладами,	1. Перезарахування результатів неформальної та інформальної освіти в Університеті розпочнеться з 1-го семестру 2022/2023 навчального року, після набрання чинності наказу Міністерства освіти і науки України за №130 від 16 березня 2022 року «Про затвердження порядку визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти». Університетське положення проходить етап обговорення і буде затверджене до завершення 1-го семестру 2022/2023 навчального

Звіт ЕГ	Коментар КНУТШ
а також через заходи консультативної підтримки, усуваючи фактори низької залученості до академічній мобільності здобувачів ОП; популяризувати неформальну освіту серед здобувачів вищої освіти ОП.	року. КНУТШ та ННІМВ як його складова належать до беззаперечних лідерів у сфері впровадження міжнародного співробітництва. Зв'язки нашого Інституту з іноземними партнерами розвиваються в рамках понад 150 партнерських угод Київського національного університету імені Тараса Шевченка, а також на основі двосторонніх угод про співробітництво, укладених між НН ІМВ та провідними зарубіжними вищими навчальними закладами, науковими центрами. Кафедра міжнародного регіонознавства у 2017-2021 рр. брала участь у програмі «Erasmus+KA2». Оскільки поява програми співпала з карантинними обмеженнями у зв'язку з пандемією COVID-19 та військовою агресією РФ проти України, це дещо знизило академічну мобільність здобувачів. Однак навіть в цих умовах є студенти, залучені до академічної мобільності. Опис ОП оприлюднено http://www.iir.edu.ua/education/edu_progs/ Пропозиція: зняти дане зауваження і рекомендацію Рекомендація популяризувати програми неформальної освіти в програмах формальної освіти є сутнісно незрозумілою
Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4. На сайті ЗВО не розміщено робочі програми навчальних дисциплін вільного вибору здобувачів, що лише частково відповідає внутрішньому Положенню. Також до кожної ОК повинні бути оприлюднені у відкритому доступі методичні матеріали щодо змісту та організації самостійної роботи здобувачів. ЕГ рекомендує розмістити у вільному доступі посилання на навчально-методичні матеріали з усіх ОК цієї ОП, оприлюднити для зручності стейкхолдерів графік проведення консультацій НПП, адреси для листування.	Робочі програми вибіркового дисциплін додані на сайт ННІМВ у розділ ОП Країнознавство (американістика, сходознавство, європейські студії, африканістика) (з обов'язковим вивченням двох іноземних мов) (http://www.iir.edu.ua/education/edu_progs/) Методичні матеріали щодо змісту та організації самостійної роботи здобувачів містяться у робочих програмах, які завантажуються у систему Moodle перед початком викладання дисциплін, та доступ до яких мають усі здобувачі. Графік проведення консультацій НПП знаходиться на кафедрі. Адреси для листування знаходяться як на сайті НН ІМВ, так і соцмережах кафедри. Університети повністю виконує вимоги чинного законодавства щодо оприлюднення матеріалів і документів. Пропозиція: зняти дане зауваження і рекомендацію
Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5. На сайті ЗВО не розміщені робочі програми навчальних дисциплін вільного вибору. Здобувачі ОП «Країнознавство (американістика, сходознавство, європейські студії, африканістика) (з обов'язковим вивченням двох іноземних мов)» частково поінформовані щодо форми атестації. ЕГ рекомендує розмістити у відкритому доступі робочі навчальні програми дисциплін вільного вибору здобувачів, роз'яснити здобувачам форми атестації.	Робочі програми вибіркового дисциплін додані на сайт ННІМВ у розділ ОП Країнознавство (американістика, сходознавство, європейські студії, африканістика) (з обов'язковим вивченням двох іноземних мов) (http://www.iir.edu.ua/education/edu_progs/) Форми атестації роз'яснюються здобувачам на першій лекції кожного ОК.
Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6. 1.У частини викладачів, що забезпечують викладання дисциплін на цій ОП, публікації є застарілими, або не зовсім відповідають профілю	1.Актуалізація публікаційної активності є одним з пріоритетних напрямків роботи НПП. Оскільки багато дисциплін є новими, ще не сформовано пул публікацій, які б відповідали їх

Звіт ЕГ	Коментар КНУШ
дисципліни. Експертна група рекомендує частині НПП, що забезпечують викладання дисциплін на цій ОП, посилити та актуалізувати публікації за напрямом дисциплін, які вони забезпечують. 2.У ЗВО відсутня регулярна практика залучення роботодавців до публічних лекцій чи практичних занять на дисциплінах, що викладаються на цій ОП. Експертна група рекомендує активніше залучати роботодавців до публічних лекцій чи практичних занять із конкретних дисциплін, що викладаються на цій ОП. 3.Відсутня систематична практика опитування роботодавців. ЕГ рекомендує розробити формат системної взаємодії між кафедрою та роботодавцями, запрошувати їх на засідання кафедри, проводити системні опитування їхньої думки тощо.	профілю. Науково-педагогічні працівники кафедри міжнародного регіоназнавства працюють над цим. 2. Дисципліни 1 та 2 року навчання ОП носять загально-ознайомчий та теоретичний характер і становлять базу університетської освіти. Роботодавці залучатимуться до публічних лекцій чи практичних занять на 3-4 курсах. Пропозиція: зняти дане зауваження. 3. Кафедра системно працює з роботодавцями та стейкхолдерами. Їх опитування здійснюється як усно у ході бесід, так і письмово у вигляді листів-запитів, вони запрошуються на засідання кафедри та беруть участь у обговоренні функціонування ОП. У планах кафедри, після появи випускників ОП з їх працевлаштуванням, опитувати роботодавців на предмет відповідності знань, умінь і навичок випускників вимогам ринку праці. Однак це перспектива найближчих 3-4 років. Пропозиція: зняти дане зауваження.
Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7. 1.Недостатня інформаційна та освітня підтримка здобувачів за ОП «Країнознавство (американістика, сходознавство, європейські студії, африканістика) (з обов'язковим вивченням двох іноземних мов)», рекомендується покращити інформування щодо наукових конференцій та можливостей, а також щодо вільного доступу до програм вибіркових дисциплін на сайті ННІМВ. 2. Розглянути можливість створення кімнати матері і дитини для здобувачів з особливими освітніми потребами, а також розробити версію офіційних інформаційних ресурсів ЗВО для людей з вадами зору. 3. Недостатнє інформування здобувачів про політику і процедури вирішення конфліктних ситуацій.	1.Інформаційна та освітня підтримка здобувачів ОП щодо наукових конференцій здійснюється у повному обсязі, про що свідчить як публікаційна активність студентів 2 та 3 курсу ОП, так і їх участь у конференціях. Інформація розміщується як на сайті НН ІМВ, так і в соцмережах. Як свідчить практика, наукова активність студентів формується на старших курсах з чітким усвідомленням здобувача кола його наукових інтересів, але здобувачі ОП мають повну підтримку щодо наукової роботи протягом всього навчання. Пропозиція: зняти дане зауваження. 2. Пропозиція створення кімнати матері і дитини для здобувачів з особливими освітніми потребами, а також пропозиція розробити версію офіційних інформаційних ресурсів ЗВО для людей з вадами зору буде передана керівникам інституту та університету. За можливості вона буде виконана. 3. Вся інформація про політику і процедури вирішення конфліктних ситуацій знаходиться у вільному доступі на сайтах КНУШТ та НН ІМВ. На ОПП не зафіксовано конфліктних ситуацій, які були пов'язані з сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією, порушеннями академічної доброчесності, норм педагогічної етики, моралі, поваги до гідності усіх учасників академічної спільноти. Пропозиція: зняти дане зауваження.
Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у	

Звіт ЕГ	Коментар КНУТШ
контексті Критерію 8. 1.У зв'язку із військовими діями в Україні, частина здобувачів мають проблеми із отриманням інформаційних матеріалів із дисциплін, що викладаються на цій ОП, інформацією про наукові дисципліни, вибір другої іноземної мови. ЕГ рекомендує посилити комунікацію із здобувачами ОП для підвищення якості освітнього процесу. 2.Не всі учасники освітнього процесу розуміють своє місце у системі забезпечення якості освіти. ЕГ рекомендує ЗВО провести заходи щодо посилення розуміння культури якості освіти усіма учасниками освітнього процесу. 3.На сайті кафедри міжнародне регіонознавство відсутня рубрика «Кращі випускники». ЕГ рекомендує Кафедрі міжнародне регіонознавство на своєму сайті розробити рубрику «Кращі випускники». 4.Відсутня системність опитування представників роботодавців. ЕГ рекомендує систематизувати процес опитування широкого кола роботодавців, розробити опитувальні форми, запровадити чіткий механізм взаємодії між ЗВО та роботодавцями щодо покращення якості освіти на цій ОП, включити їх до складу робочих груп при перегляді ОП.	1. Військові дії є значною перешкодою для освітнього процесу, але навіть в таких умовах він триває якісно і на високому академічному рівні. Викладачі та методист кафедри знаходяться на постійному зв'язку зі здобувачами, надсилають матеріали в електронному вигляді, інформують щодо будь-якого питання. Жодних проблем щодо вибору другої іноземної мови або відсутності зв'язку з викладачами не було зафіксовано. Комунікація зі здобувачами є сильною стороною кафедри. Пропозиція: зняти дане зауваження. 2. Відділ забезпечення якості освіти КНУТШ активно працює над культурою якості освіти в університеті. Регулярною практикою стало проведення тренінгів та семінарів як серед гарантів, так і серед інших учасників освітнього процесу. Така діяльність триватиме і надалі. 3. Пропозиція створення рубрики «Кращі випускники» слухна і буде врахована у майбутньому. 4. Кафедра системно працює з роботодавцями та стейкхолдерами. Їх опитування здійснюється як усно у ході бесід, так і письмово у вигляді листів-запитів, вони запрошуються на засідання кафедри та беруть участь у обговоренні функціонування ОП. У планах кафедри, після появи випускників ОП з їх працевлаштуванням, опитувати роботодавців на предмет відповідності знань, умінь і навичок випускників вимогам ринку праці. Однак це перспектива найближчих 3-4 років. Пропозиція: зняти дане зауваження.
Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9. 1.Процедура пролонгації освітньої програми на поточний 2022-2023 навчальний рік не є висвітленою у вільному доступі на сайті ННІМВ: відсутній Проект ОПП, затверджений у 2022 році, відсутня інформація про проведення громадського обговорення щодо пролонгації ОПП «Країнознавство (американістика, сходознавство, європейські студії, африканістика) (з обов'язковим вивченням двох іноземних мов)» у 2022 році.	1.Діючий опис ОПП «Країнознавство (американістика, сходознавство, європейські студії, африканістика) (з обов'язковим вивченням двох іноземних мов)» знаходиться на сторінці НН ІМВ http://www.iir.edu.ua/education/edu_progs/ у розділі ОП Країнознавство (американістика, сходознавство, європейські студії, африканістика) (з обов'язковим вивченням двох іноземних мов). Термін дії освітньої програми вказано в описі і становить 5 років. ЗВО та робоча група не вважає за необхідність практику щорічного оновлення описів ОП. Достроковий перегляд та оновлення ОП передбачається за умови виникнення такої потреби. Останній опис було створено у зв'язку з затвердженням стандарту спеціальності.

Звіт ЕГ	Коментар КНУТШ
2.Також відповідно до наскрізних опитувань інформування здобувачів щодо їхньої участі у вдосконаленні освітньої програми є недостатнім. Рекомендується посилити таке інформування.	Процес обговорення та оновлення освітньої програми є безперервним і наразі триває робота над новою редакцією даного опису. Зауваження та пропозиції експертної групи обов'язково будуть враховані при його розробці. 2. Студенти ОП беруть участь в удосконаленні ОП за трьома напрямками: опитування, представництво в органах студентського самоврядування та обговорення з представниками кафедри. Інформування здобувачів щодо їхньої участі у вдосконаленні освітньої програми буде продовжено. Пропозиція: зняти дане зауваження.